

LESBRIEF: SOCIALE MEDIA

Inleiding

In deze les wordt besproken hoe je het beste met sociale media om kunt gaan. Zowel de leuke als minder leuke kanten komen aan bod.

Voor de nulmeting wordt eventueel schoolbreed een vragenlijst ingevuld met de volgende vragen

- ☐ Ben je actief op sociale media? Op welke sociale media ben je actief?
- ☐ Heb je de afgelopen drie maanden een leuke ervaring opgedaan met sociale media?
- ☐ Heb je de afgelopen drie maanden een negatieve ervaring opgedaan met betrekking tot sociale media?
- ☐ Eventueel nog aanvullen.

Doel

- ✓ Leerlingen bewust maken van hun rol als individu en als klas in cyberpesten. Dit geeft leerlingen de benodigde kennis die nodig is om gedragsverandering te realiseren en cyberpesten te verminderen. Subdoelen van les 1:
  - Bewustwording van de gevolgen van hun eigen online gedrag en handelen op sociale media
  - Bewustwording dat (cyber)pesten te verminderen is door als klas (omstanders) in actie te komen tegen de pesters en de meelopers.
  - Bewustwording van de noodzaak tot handelen in cyberpesten binnen de context van sociaal geaccepteerd gedrag
  - Bewustwording dat bepaalde vormen van cyberpesten, zoals het ongewenst publiceren van foto en videomateriaal, strafbaar is
- ✓ Bespreken van gewenst gedrag en de gevolgen van ongewenst gedrag op sociale media.

Benodigdheden

- ☐ Computer met groot beeldscherm of digibord.
- ☐ Uitdraai van de bijlage van de site <http://itsuptoyou.nu>
- ☐ 1 laptop per leerling.

Lesprogramma les 1

De les van “its up to you” met een filmpje waarbij leerlingen zelf een keuze moeten maken hoe ze zouden handelen. Het maakt ze bewust van hun eigen houding en invloed op digitaal pesten, ook wel cyberpesten genoemd. Aan de hand van een korte film (±7 minuten) kruipen de leerlingen in de huid van een leeftijdsgenoot die als buitenstaander een aantal pestsituaties heeft meegemaakt. De leerlingen komen tijdens het kijken naar de film voor keuzemomenten te staan waar ze beslissingen over nemen: worden ze medeplichtig aan het pesten, kiezen ze ervoor actief acties te ondernemen tegen het pestgedrag of negeren ze wat ze zien? Aan de hand van de gemaakte keuzes wordt het verhaal vervolgd, waardoor iedere leerling zijn persoonlijke verhaal creëert. Waar het verhaal eindigt, hangt af van de gemaakte keuzes: It's up to you!

- ☐ Gebruik hiervoor de docentenhandleiding; volg de instructie op de volgende link:
<http://itsuptoyou.nu>

Lesprogramma les 2

- 1) Bespreek kort onderstaande vraag.
Verstandig omgaan met sociale media. Wat houdt dit volgens de leerlingen in voor de docent?
- 2) Stel vragen over het onderwerp. Dit kan goed met behulp van de methode Circle Time.
  - ☐ Wie is er actief op sociale media?
  - ☐ Op welke sociale media ben je actief?
  - ☐ Wie kunnen je allemaal volgen via sociale media?
  - ☐ Wie ben jij op sociale media?
  - ☐ Wie heeft er wel eens gegoogled op zijn of haar eigen naam?
  - ☐ Wie durft zijn account open te zetten? Wat is er zichtbaar voor anderen.
- 3) Vraag waarom je voorzichtig moet zijn met het online verspreiden van eigen foto's? Typ eventueel een naam in van een leerling die dit goed vindt in Google (of je eigen naam). Laat filmpjes van de politie zien en <http://www.vraaghetdepolitie.nl/sf.mcgi?424>
- 4) Bespreek de verwachtingen voor de digitale ruimte uit de gedragsmatrix.
  - **respectvol**
    - ✓ Op sociale media ben ik aardig voor een ander.
    - ✓ Ik post foto's en filmpjes alleen met toestemming van de personen die erop staan.
  - **verantwoordelijk**
    - ✓ Ik zet sociale media op een positieve manier in om mijn doelen te behalen.
    - ✓ Ik zorg ervoor dat mijn posts acceptabel zijn voor alle betrokkenen.
  - **veilig**
    - ✓ Ik heb mijn privacy-instellingen op sociale media kritisch en bewust ingesteld.
    - ✓ Ik ben heel voorzichtig met het vermelden van persoonlijke informatie.
  - **duurzaam**
    - ✓ Ik weet dat berichten, foto's en filmpjes op sociale media voor altijd online staan en denk daaraan.
- 5) Laat de leerlingen de gedragsmatrix opzoeken op de studiewijzer PBS in Magister (of deel een paar geprinte versies uit). Vraag de leerlingen om in duo's te bekijken of er nog gedragsverwachtingen ontbreken. De techniek haalt ons immers snel in (zijn de afspraken rondom de laptops duidelijk, wat te doen met een smartwatch enz.). Het verzoek is om ontbrekende gedragsverwachtingen of verbeteringen voor de matrix met de PBS-werkgroep te delen.

reactieprocedure

Het gewenst gedrag is beschreven hierboven bij punt 4. Wanneer een leerling ongewenst gedrag vertoont is het noodzakelijk dat we dezelfde reactieprocedure en maatregelen handhaven. Daarom is het belangrijk deze reactieprocedure schoolbreed af te spreken en deze tijdens deze les te bespreken.

Reactieprocedure voor de leerling:

- ☐ Nee zeggen (stop, hou op, ik vind dit niet leuk)
- ☐ Weglopen/ sociale media afschermen

- ☐ Erover praten (dit is geen klikken als bovenstaande stappen niet hebben geholpen) en melden bij mentor/teamleider. Eventueel in overleg met je ouders.

Reactieprocedure voor de medewerker:

- ☐ Het voorval direct persoonlijk melden bij de mentor, bij ernstige incidenten direct de teamleider inschakelen. Zet ook altijd een notitie in Magister (autoriseren voor mentor en teamleider).
- ☐ Bij incidenten van seksuele aard of bedreigingen worden de leerlingen direct naar de teamleider gestuurd en worden alle ouders ingelicht.
- ☐ De mentor gaat met alle partijen in gesprek. De mentor benoemt de gedragsverwachting. De mentor vraagt of de gedupeerde bij de dader heeft aangegeven dat hij/zij dit niet wilt. Zo ja, geef een compliment. Zo nee geef compliment dat leerling het komt melden. Bespreek hoe de leerling nee kan zeggen. Mentor vraagt aan de 'dader' of hij voortaan wel kan luisteren naar nee. Van belang is dat deze leerling geen gezichtsverlies lijdt, maar de ruimte krijgt om dit voortaan niet meer te doen. Laat de leerling reflecteren op zijn gedrag en welke invloed dit op anderen heeft.
- ☐ De ouders worden ingelicht, de eerste keer door de leerlingen zelf, bij herhaling door de mentor of teamleider (samen verantwoordelijk maken).

Achtergrondinformatie

✓ Voor docenten:

<http://mijnkindonline.nl/publicaties/lesmateriaal/spangas-mediawhizz>

✓ Voor ouders:

<http://mediaopvoeding.nl>

(op- of aanmerkingen op deze lesbrief graag doorgeven aan Bregje via b.leenaars@groenewoud.nl)